

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101148

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-11-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Караман Костянтин Валерійович

2. Kostiantyn V. Karaman

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Політологія

Дата захисту: 27-12-2023

Спеціальність за освітою: Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 12.093.013

Повне найменування юридичної особи: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.15.01.05

Тема дисертації:

1. Євроскептицизм в програмних документах радикальних парламентських партій країн ЄС
2. Euroscepticism in the program guidelines of radical parliamentary parties of EU countries

Реферат:

1. Караман К. В. Євроскептицизм в програмних документах радикальних парламентських партій країн ЄС. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 052 Політологія. – Маріупольський державний університет, Київ, 2023.
Дисертацію присвячено дослідженню причин та особливостей включення концепту євроскептицизму до програмних настанов радикальних парламентських партій правого спектру та з'ясуванню особливостей еволюції поглядів на ідею європейської інтеграції та модель ЄС у ході політичної діяльності. У першому розділі досліджено еволюцію концепту «євроскептицизм» в програмних засадах праворадикальних партій країн Європи, проаналізовано основні підходи до євроскептицизму в закордонній та вітчизняній літературі. У підрозділі 1.1. досліджено особливості походження та еволюції підходів до розуміння категорії «євроскептицизм», основні чинні типологізації, розкрито сутність поняття «правий радикалізм», «праворадикальна партія», співвідношення євроскептицизму з популізмом, націоналізмом, правим радикалізмом. У підрозділі 1.2. проаналізовано та класифіковано науковий доробок з досліджуваної теми,

визначено основні, актуальні та перспективні напрямки дослідження цього феномена, структуровано джерельну базу, представлено методологічну платформу дослідження. У другому розділі досліджено причини, передумови, етапи та особливості розвитку євроскептицизму в сучасній Європі. У підрозділі 2.1. розглянуто чинники, які сприяли поширенню даного феномену в європейських країнах, виокремлено основні зовнішні фактори впливу (глобалізація, фінансово-економічна криза 2008 р., міграційна криза, пандемія COVID-19) та внутрішні фактори впливу (інституційна криза ЄС, криза легітимності та дефіцит демократії, економічна неоднорідність членів ЄС, провал політики мультикультуралізму, Brexit, проблема співвідношення загальноєвропейської та національної ідентичності). У підрозділі 2.2. визначено характерні риси та основні передумови розвитку євроскептицизму на різних його етапах, особливості переходу євроскептиків з розряду маргіналів до повноцінних учасників політичного життя (як на рівні окремих країн, так і на загальноєвропейському рівні), фактори, що сприяли інституціоналізації євроскептицизму, особливості використання євроскептицизму традиційними партіями та новими праворадикальними партіями, регіональні особливості євроскептицизму, характерні риси євроскептичних настроїв в різних регіонах ЄС. У третьому розділі досліджено особливості відображення та еволюції євроскептичних ідей в політичних програмах партій. У підрозділі 3.1. виокремлено умови виникнення та розвитку євроскептицизму в країнах, які заснували європейський інтеграційний процес та чий тандем уможливив реалізацію ідеї створення Єдиної Європи, та його відображення в політичних програмах провідних радикальних парламентських партій правого спрямування – Франція («Національне об'єднання») та Німеччина («Альтернатива для Німеччини»). У підрозділі 3.2. розглянуто характерні риси євроскептицизму в партійних документах праворадикальних політичних сил в країнах, які відносяться до основних ключових регіонів Європи: Південна Європа – Іспанія («Голос»), Північна Європа – Фінляндія («Справжні фіни»), Центральна та Східна Європа – Угорщина («Йоббік»). У підрозділі 3.3 проаналізовано особливості українських праворадикальних партій («Свобода», «Правий сектор», «Національний корпус»), передумови їх виникнення, еволюція партійної ідеології, участь в партійній боротьбі, трансформація позиції щодо європейської інтеграції під впливом військової агресії Росії проти України. Ключові слова: Європейський Союз, європейська інтеграція, євроскептицизм, Європейський парламент, правий радикалізм, партійна система, політичні партії, праворадикальна партія, парламентські вибори, популізм, партія мейнстріму.

2. Karaman K. V. Euroscepticism in the program guidelines of radical parliamentary parties of EU countries. – Manuscript. Thesis for PhD in Speciality 052 – Political Science. – Mariupol State University, Mariupol, Kyiv, 2023. PhD thesis considers the foundations and characteristics of the concept of Euroscepticism prescribed in the program guidelines of radical right parties and clarifies the evolution of views on the idea of European integration and the EU model in the course of political activity. Chapter I investigated the evolution of the concept of «Euroscepticism» in the programs of right-wing radical parties in European countries and analyzed the main approaches to Euroscepticism in foreign and domestic literature. Subsection 1.1. considered the characteristics of the origin and evolution of approaches to understanding the category «Euroscepticism», the main typologies, the essence of the concept of «right-wing radicalism», «right-wing radical party», the interrelationship between Euroscepticism and radicalism is revealed. Subsection 1.2. analyzed scientific developments on the study, classified the main, current and promising trends in researching this phenomenon, structured the source base is structured and presented the methodology of the study. Chapter II examined the causes, prerequisites, stages and features of the development of Euroscepticism in modern Europe. Subsection 2.1. considered the factors that contributed to the spread of this phenomenon in European countries, highlighted the main external factors (globalization, the financial and economic crisis of 2008, the migration crisis and the COVID-19 pandemic) and internal factors (institutional crisis of the EU, crisis of legitimacy and democracy deficit, economic heterogeneity of EU members, failure of the policy of multiculturalism, Brexit and the problem of the relationship between pan-European and national identity). Subsection 2.2. identified the characteristics and main prerequisites for the development of Euroscepticism at its different stages, the features of the transition of Eurosceptics from the category of marginals to full-fledged participants in political life (both at the national level and the pan-European level), the factors which contributed to the institutionalization of Euroscepticism, features of the use of Euroscepticism by

traditional parties and new radical right parties, regional features of Euroscepticism, characteristic features of Eurosceptic sentiments in different regions of the EU. Chapter III examined the reflection and evolution of Eurosceptic ideas in the political programs of parties. Subsection 3.1. highlighted the conditions for the emergence and development of Euroscepticism in the countries that founded the European integration process and whose tandem allowed the implementation of the idea of creating a United Europe, and its reflection in the political programs of the leading right-wing parties: France («The National Rally») and Germany («Alternative for Germany»). Subsection 3.2. examined the characteristics of Euroscepticism in party documents of radical right-wing political forces in countries belonging to the key regions of Europe: Southern Europe - Spain («The Vox Party») - Finland («The Finns Party»/«the True Finns»), Central and Eastern Europe - Hungary («The Jobbik»). Subsection 3.3. analyzed the characteristics of Ukrainian right-wing radical parties («Svoboda», «Right Sector», «National Corps»), the prerequisites for their emergence, the evolution of party ideology, involvement in the party struggle, transformation of the position on European integration under the influence of Russian military aggression against Ukraine. Key words: European Union, European integration, Euroscepticism, European Parliament, right-wing radicalism, party system, political parties, right-wing radical party, parliamentary elections, populism, mainstream party.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Караман К. Проблема типології партій в сучасній партіології. Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія. Політологія. 2019. Вип. 26. С. 114–123.
- 2. Karaman K., Parlyk V., Svetlakova M., Tryma K. Transformation of the political parties of the EU member states. *International Journal of Criminology and Sociology*. 2020. No 9. PP. 2224–2234.
- 3. Karaman K., Senatosenko V., Parlyk V., Tryma K. Directions, Vectors, Trends, and Prospects of the Process of Transformation of the Party and Political Systems of the European Union Member States. *Moldavian Journal of International Law and International Relations*. 2020. Vol. 15. Issue 1. PP. 116–134.
- 4. Karaman K., Balabanov K. Historical memory in Eurosceptic discourse. *International Journal of Social and Educational Sciences*. 2021. Vol. 3. Issue 5. PP. 393–410.
- 5. Караман К. Історична пам'ять як чинник розвитку євроскептицизму в країнах Європейського Союзу. *Політікус : науковий журнал*. 2021. № 3. С. 7–13.
- 6. Караман К. Євроскептицизм у програмних засадах іспанської праворадикальної партії Vox («Голос»). Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія. Політологія. 2023. № 35–36. С. 155–162.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U001313

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балабанов Костянтин Васильович
2. Kostiantyn V. Balabanov

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7990-5272

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216503591&eid=2-s2.0-85083734135>

Повне найменування юридичної особи: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Остапець Юрій Олександрович
2. Yurii O. Ostapets

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4955-9676

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/1942991>

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васильчук Євген Олегович
2. Yevhen O. Vasylychuk

Кваліфікація: д. політ. н., 23.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7119-5971

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський державний бізнес-коледж

Код за ЄДРПОУ: 02548593

Місцезнаходження: вул. В'ячеслава Чорновола, буд. 243, Черкаси, Черкаський р-н., 18028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грідіна Ірина Миколаївна

2. Iryna M. Gridina

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3398-7708

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55480950400>;
<https://www.webofscience.com/wos/author/record/1931478>

Повне найменування юридичної особи: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванець Тетяна Мирославівна

2. Tetiana M. Ivanets

Кваліфікація: к. політ. н., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3248-5033

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пашина Наталія Полікарпівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пашина Наталія Полікарпівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Новікова Алла Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна